

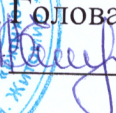
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
Гірничої справи,
природокористування та
будівництва

26 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

 Володимир КОТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

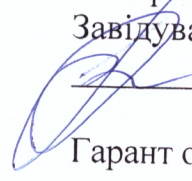
«Економіка гірничого підприємства з основами менеджменту»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 184 «Гірництво»
освітньо-професійна програма «Гірництво»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва,
кафедра маркшейдерії

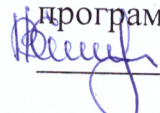
Схвалено на засіданні кафедри
екології та природоохоронних
технологій

25 серпня 2025 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

 Ірина ПАЦЕВА

Гарант освітньо-професійної
програми

 Володимир КОТЕНКО

Розробники:

доктор технічних наук, доцент кафедри екології та
природоохоронних технологій КІРЕЙЦЕВА Ганна;
асистент кафедри екології та природоохоронних технологій
ХОМЕНКО Світлана.

Житомир
2025 – 2026 н. р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка гірничого підприємства з основами менеджменту» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 184 «Гірництво», освітньо-професійна програма «Гірництво» затверджена Вченою радою факультету гірничої справи, природокористування та будівництва від 26 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 18 «Виробництво та технології»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 184 «Гірництво», освітня програма «Гірництво»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4-й	-
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		8-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 10,8	Освітній ступінь «бакалавр»	32 год.	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		86	-
		Індивідуальні завдання: -год.	
		Вид контролю: залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти 47 % аудиторних занять, 57 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти системи економічних знань та управлінських компетентностей, необхідних для розуміння механізмів функціонування гірничого підприємства в умовах ринкової економіки, здійснення техніко-економічного аналізу виробничих процесів та прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ефективного використання матеріальних, фінансових та трудових ресурсів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ідентифікація підприємства як повноважного суб'єкта ринкової економіки та розуміння особливостей функціонування гірничих підприємств;
- засвоєння принципів матеріально-технічного та кадрового забезпечення економічної діяльності гірничого підприємства;
- оволодіння методами розрахунку, структуризації та оптимізації витрат підприємства на виробництво продукції;
- набуття навичок визначення фінансових результатів та оцінювання ефективності діяльності підприємства за техніко-економічними критеріями;
- формування здатності приймати обґрунтовані управлінські рішення в умовах невизначеності та ризику.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти спеціальності 184 «Гірництво» та освітньо-професійною програмою «Гірництво»:

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК13. Здатність оцінювати ефективність технологічних процесів гірництва за техніко-економічними критеріями.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання за спеціальністю 184 «Гірництво»:

РН4. Приймати рішення з професійних питань у важкопрогнозованих особливо небезпечних умовах з урахуванням цілей, строків, ресурсних та законодавчих обмежень, екологічних та етичних аспектів.

РН8. Розробляти технологічні операції та процеси гірничих підприємств.

РН14. Визначати ефективність використання систем і технологій гірництва за техніко-економічними критеріями.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні *Soft skills*:

- *Аналітичне мислення* — здатність аналізувати економічні показники, виявляти причинно-наслідкові зв'язки та формулювати висновки
- *Критичне мислення* — вміння оцінювати альтернативні варіанти рішень та обирати оптимальні з урахуванням техніко-економічних критеріїв

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 5

- *Прийняття рішень в умовах невизначеності* — навички роботи з ризиками та прийняття виважених рішень при неповній інформації
- *Командна робота* — здатність ефективно взаємодіяти з фахівцями різних підрозділів підприємства
- *Комунікативні навички* — вміння презентувати та аргументувати економічні рішення
- *Відповідальність* — усвідомлення наслідків прийнятих економічних та управлінських рішень
- *Системне мислення* — розуміння підприємства як цілісної системи з взаємопов'язаними елементами

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 6

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Гірниче підприємство в ринковій економіці

Змістовий модуль 1. Основні суб'єкти та принципи господарської діяльності в ринковій економіці

Тема 1. Основні суб'єкти та принципи господарської діяльності в ринковій економіці. Види підприємств та їх об'єднання. Особливості функціонування гірничого підприємства (ЗК10, СК13, РН8)

Тема 2. Стратегія підприємства як відкритої динамічної системи. Ризики в діяльності підприємства: види, вимірювання та управління ризиками (ЗК5, ЗК10, РН4)

Змістовий модуль 2. Основні засоби підприємства. Оборотні фонди підприємства.

Тема 3. Економічна сутність, систематизація та структура основних засобів. Організація обліку та оцінка основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів (ЗК10, СК13, РН14)

Тема 4. Види зносу основних виробничих засобів. Амортизація. Методи нарахування амортизаційних відрахувань (ЗК10, СК13, РН8, РН14)

Тема 5. Оборотні фонди підприємства. Призначення, склад, класифікація, структура оборотних фондів. Джерела формування та поповнення оборотних фондів. Нормування оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних засобів (ЗК5, ЗК10, СК13, РН14)

Змістовий модуль 3. Промислово-виробничий персонал підприємства та продуктивність праці.

Тема 6. Сутність, склад та структура персоналу. Якісно-кількісне планування персоналу. Продуктивність праці робітника, шляхи її підвищення (ЗК5, ЗК10, СК13, РН8, РН14)

Тема 7. Оплата праці на підприємстві. Економічний зміст заробітної плати та принципи її формування. Форми та системи оплати праці (ЗК5, ЗК10, РН4, РН8)

Змістовий модуль 4. Результати виробничо-господарської діяльності підприємства та витрати виробництва.

Тема 8. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства. Сутність економічних витрат, види собівартості продукції. Чинники впливу на рівень собівартості та напрямки зниження витрат (ЗК5, ЗК10, СК13, РН4, РН14)

Тема 9. Результати виробничо-господарської діяльності підприємства. Вартісна оцінка продукції. Економічний склад прибутку. Рентабельність виробництва та продукції. Шляхи підвищення рентабельності (ЗК5, ЗК10, СК13, РН4, РН8, РН14)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 7

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійн а робота	усього	лекції	практичні	самостійн
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Основні суб'єкти та принципи господарської діяльності в ринковій економіці								
Тема 1. Основні суб'єкти та принципи господарської діяльності в ринковій економіці. Види підприємств та їх об'єднання. Особливості функціонування гірничого підприємства	16	4	4	8	-	-	-	-
Тема 2. Стратегія підприємства як відкритої динамічної системи. Ризики в діяльності підприємства: види, вимірювання та управління ризиками	18	4	4	10	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	34	8	8	18	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Основні засоби підприємства. Оборотні фонди підприємства								
Тема 3. Економічна сутність, систематизація та структура основних засобів. Організація обліку та оцінка основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів	14	2	4	8	-	-	-	-
Тема 4. Види зносу основних виробничих засобів. Амортизація. Методи нарахування амортизаційних відрахувань	12	2	2	8	-	-	-	-
Тема 5. Оборотні фонди підприємства. Призначення, склад, класифікація, структура оборотних фондів. Нормування оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних засобів	14	2	4	8	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	40	6	10	24	-	-	-	-
Змістовий модуль 3. Промислово-виробничий персонал підприємства та продуктивність праці								
Тема 6. Сутність, склад та структура персоналу. Якісно-кількісне планування персоналу. Продуктивність праці робітника, шляхи її підвищення	16	4	4	8	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019				Ф-23.07-05.01/184.00.1/Б-ОК32-01-2025			
	Випуск 1	Зміни 0		Екземпляр № 1		Арк 22/ 8		
Тема 7. Оплата праці на підприємстві. Економічний зміст заробітної плати та принципи її формування. Форми та системи оплати праці								
Разом за змістовим модулем 3								
Змістовий модуль 4. Результати виробничо-господарської діяльності підприємства та витрати виробництва								
Тема 8. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства. Сутність економічних витрат, види собівартості продукції. Чинники впливу на рівень собівартості та напрямки зниження витрат								
Тема 9. Результати виробничо-господарської діяльності підприємства. Вартісна оцінка продукції. Прибуток та рентабельність виробництва								
Разом за змістовим модулем 4								
УСЬОГО ГОДИН								

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 9

5. Теми практичних занять

Номер теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
Змістовний модуль 1			
1	Види підприємств та їх об'єднання.	4	-
2	Ризики в діяльності підприємства: види, вимірювання та управління ризиками	4	-
Змістовний модуль 2			
3	Показники ефективності використання основних засобів.	4	-
4	Амортизація. Методи нарахування амортизаційних відрахувань.	2	-
5	Показники ефективності використання оборотних засобів, шляхи покращення використання оборотних фондів	4	-
Змістовний модуль 3			
6	Продуктивність праці робітника, шляхи її підвищення.	4	-
7	Форми та системи оплати праці.	4	-
Змістовний модуль 4			
8	Склад собівартості продукції. Чинники впливу на рівень собівартості продукції та напрямки зниження витрат підприємства.	4	-
9	Рентабельність виробництва та продукції. Шляхи підвищення рентабельності виробництва.	2	-
	Всього за модулем 1	32	-
	Усього годин	32	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 10

6. Завдання для самостійної роботи

Протягом вивчення дисципліни студенти виконують самостійне завдання, яке є невід'ємною складовою вивчення дисципліни. Метою є навчитися аналізувати та пропонувати заходи щодо вирішення різноманітних проблем, пов'язаних з практичним впровадженням економічного інструментарію на гірничому підприємстві.

Номер теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
Змістовий модуль 1			
1	Розкрийте сутність ринкової економіки як середовища функціонування суб'єктів господарювання.	2	-
2	Поясніть відмінності між господарською та підприємницькою діяльністю.	2	-
3	Поясніть загальні принципи господарювання та підприємництва в Україні.	2	-
4	Розкрийте видове різноманіття підприємств за різними ознаками.	2	-
5	Поясніть відмінності між основними організаційно-правовими формами об'єднань підприємств.	2	-
6	Що являє собою гірниче підприємство як суб'єкт економічної діяльності.	2	-
7	Поясніть специфічні характеристики гірничого підприємства.	2	-
8	Розкрийте механізм функціонування підприємства як відкритої системи.	2	-
9	Поясніть зміст та значущість стратегічного планування для підприємства.	2	-
	Всього за змістовим модулем 1	18	-
Змістовий модуль 2			
10	Поясніть економічну сутність основних засобів підприємства. Поясніть види структур основних засобів. Яку інформацію надає таке структурування?	2	-
11	Поясніть форми організації обліку основних засобів на підприємстві. Яким чином використовуються отримані результати обліку?	3	-
12	Що розуміють під зносом основних виробничих засобів. Які рішення та в яких випадках мають прийматись керівництвом щодо основних засобів. Поясніть фактори, що впливають на ступінь зношення основних засобів.	3	-
13	Поясніть цілі амортизації основних засобів. Поясніть відмінності методів амортизації основних засобів.	3	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07-05.01/184.00.1/Б-ОК32-01-2025	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 11	
14	Поясніть узагальнюючі показники ефективності використання основних виробничих засобів та шляхи поліпшення цих показників.	2	-		
15	Розкрийте економічну сутність оборотних фондів, визначте склад, наведіть приклади можливої їх систематизації та структури. Визначте та розкрийте сутність джерел формування та поповнення оборотних фондів.	3	-		
16	Графічно позначте кругообіг оборотних фондів та поясніть сутність його стадій. Розкрийте цілі та сутність процесу нормування оборотних фондів.	3	-		
17	Охарактеризуйте показники ефективності використання оборотних фондів, наведіть шляхи покращення їх використання.	2	-		
18	Порівняйте між собою головні ознаки основних та оборотних фондів виробництва підприємства.	3	-		
	Всього за змістовим модулем 2	24	-		
Змістовий модуль 3					
19	Визначте поняття «персонал», наведіть його склад та структуру, охарактеризуйте сутність змінної та умовно-постійної категорій трудящих. Розкрийте сутність якісного та кількісного планування персоналу різних категорій.	3	-		
20	Охарактеризуйте категорії «явочний та списковий» склад робітників. Наведіть методи визначення явочного складу робочих. На підставі чого визначається кількість керівників, спеціалістів? Наведіть методику розрахунку коефіцієнту спискового складу.	2	-		
21	Наведіть методику визначення продуктивності праці персоналу різних категорій. Поясніть внутрішні та зовнішні джерела контингенту на вакантні робочі місця підприємства.	3	-		
22	Дайте характеристику процесу руху персоналу підприємства. Поясніть напрями підвищення продуктивності праці персоналу підприємства.	2	-		
23	Поясніть економічний зміст заробітної платні, розкрийте сутність принципів її формування. Поясніть форми та системи оплати праці, поясніть принципову різницю між формами оплати з огляду на спосіб визначення результатів роботи.	3	-		
24	Охарактеризуйте значення тарифно-кваліфікаційного довідника, тарифної сітки та тарифних ставок при розрахунку заробітної плати. Розкрийте сутність нарахування заробітної плати при різних системах оплати праці.	2	-		
25	Визначте структуру заробітної плати та поясніть сутність складових такої структури. Які функції виконує зарплата? Хто має розуміти ці функції та при прийнятті яких рішень використовувати ці знання?	3	-		
	Всього за змістовим модулем 3	18	-		
Змістовий модуль 4					
26	Позначте сутність економічних витрат виробництва. Розкрийте різницю між витратами на продукцію та її собівартістю, наведіть	3	-		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 12	
	формулу її розрахунку. Охарактеризуйте види витрат та види собівартості.				
27	Поясніть сутність кошторису витрат на виробництво та калькуляції собівартості продукції. Здійсніть типове групування витрат за калькуляційними статтями.			3	-
28	Визначте та розкрийте фактори впливу на рівень собівартості продукції.			3	-
29	Розробіть та охарактеризуйте напрямки зниження економічних витрат на продукцію.			3	-
30	Розкрийте сутність вартісної оцінки продукції підприємства. Розкрийте економічний зміст та складові доходу. Поясніть різницю між доходом та прибутком.			3	-
31	Поясніть економічний зміст прибутку, охарактеризуйте види прибутку. Позначте джерела формування та визначте напрямки використання чистого прибутку.			3	-
32	Розкрийте економічний зміст рентабельності виробництва та рентабельності продукції. Сплануйте напрямки підвищення рівня рентабельності виробництва та продукції.			3	-
33	Розкрийте сутність рентабельності окремого виду продукції. Для чого визначають цей вид рентабельності?			2	-
34	Поясніть взаємозв'язок між показниками: собівартість, ціна, дохід від реалізації продукції, прибуток. Сплануйте напрямки збільшення прибутку підприємства.			3	-
	Всього за змістовим модулем 4			26	-
	Всього за модулем 1			86	-
	Усього годин			86	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 13

7. Індивідуальні завдання

Для того щоб ефективно управляти підприємством, слід володіти інформацією про результативність його діяльності і на її основі приймати відповідні рішення. Мета індивідуального завдання полягає в обґрунтуванні та поглибленні теоретичних, методичних, організаційно-економічних аспектів та систематизації вже існуючих наукових здобутків на ниві управління підприємством.

Для досягнення поставленої мети були поставлені такі завдання:

- проаналізувати використання основних засобів;
- проаналізувати специфіку роботи підприємства, розкрити зміст, напрями та методи використання матеріальних ресурсів;
- розглянути питання ефективного використання трудових ресурсів;
- розглянути питання фінансового стану підприємства.

Об'єктом дослідження є діяльність підприємства, на якому студенти проходили виробничу практику або підприємство по якому буде захищатись дипломна бакалаврська робота

Предмет дослідження – виробничий процес як основа всього виробництва.

Індивідуальне завдання передбачає самостійний пошук інформації, підготовку матеріалів та презентаційне висвітлення їх під час практичного заняття.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН4. Приймати рішення з професійних питань у важкопрогнозованих особливо небезпечних умовах з урахуванням цілей, строків, ресурсних та законодавчих обмежень, екологічних та етичних аспектів.	– Вербальні методи (лекція, пояснення, дискусія) – Наочні методи (демонстрація, ілюстрація, презентації) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів, ситуаційних задач) – Ситуаційний метод (аналіз виробничих ситуацій, моделювання управлінських рішень) – Проблемно-пошуковий метод – Методи самостійної роботи (аналіз економічних показників, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 14
РН8. Розробляти технологічні операції та процеси гірничих підприємств. – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (демонстрація, ілюстрація, схеми технологічних процесів) – Практичні методи (виконання практичних завдань, розрахункових робіт, техніко-економічне обґрунтування) – Ситуаційний метод (аналіз виробничих ситуацій) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків собівартості, калькуляції витрат) РН14. Визначати ефективність використання систем і технологій гірництва за техніко-економічними критеріями. – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (демонстрація, ілюстрація, графічний аналіз) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, розрахунок економічних показників ефективності) – Ситуаційний метод (порівняльний аналіз альтернативних рішень) – Методи самостійної роботи (вирішення задач, проведення розрахунків рентабельності, аналіз фінансових результатів, підготовка аналітичних звітів)				

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН4. Приймати рішення з професійних питань у важкопрогнозованих особливо небезпечних умовах з урахуванням цілей, строків, ресурсних та законодавчих обмежень, екологічних та етичних аспектів.	- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання - Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ - Експрес-тестування - Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань - Залік
РН8. Розробляти технологічні операції та процеси гірничих підприємств.	- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання - Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ - Експрес-тестування

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 15
		- Розв'язання розрахункових задач - Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань - Залік		
РН14. Визначати ефективність використання систем і технологій гірництва за техніко-економічними критеріями.		- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання - Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ - Експрес-тестування - Розв'язання розрахункових задач з техніко-економічного аналізу - Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань - Залік		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 16

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	-
Підсумкова семестрова оцінка	100	-

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 17

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання тестових завдань	20	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	30	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 18

завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 50 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 19

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Підприємство	Enterprise
2	Гірниче підприємство	Mining enterprise
3	Основні засоби (фонди)	Fixed assets
4	Оборотні засоби (фонди)	Current assets / Working capital
5	Амортизація	Depreciation / Amortization
6	Знос основних засобів	Wear and tear of fixed assets
7	Собівартість продукції	Production cost / Cost price
8	Калькуляція витрат	Cost calculation / Costing
9	Прибуток	Profit
10	Рентабельність	Profitability / Return on investment
11	Продуктивність праці	Labor productivity
12	Заробітна плата	Wages / Salary
13	Персонал підприємства	Enterprise personnel / Staff
14	Виробнича потужність	Production capacity
15	Ефективність виробництва	Production efficiency
16	Ризик підприємницької діяльності	Business risk / Entrepreneurial risk
17	Стратегія підприємства	Enterprise strategy
18	Витрати виробництва	Production costs / Manufacturing costs
19	Дохід підприємства	Enterprise income / Revenue
20	Фондовіддача	Return on assets / Asset turnover

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 20

12. Рекомендована література

Основна література:

1. Економіка підприємства: підручник: у 3 т. / за ред. А. В. Непрана, І. Ю. Шевченко. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2024. Т. 1. 537 с. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/items/d11db172-b0b8-4a0e-a845-cd21f965facb>

2. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Л. Ковальської, І. В. Кривов'язюка. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2022. 700 с. URL: <https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2024/02/Ковальська-Л.Л.-Економіка-підприємства.pdf>

3. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: навчальний посібник / Т. О. Біляк, С. Ю. Бірюченко, К. О. Бужимська та ін. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. 280 с.

4. Менеджмент: навчальний посібник / І. І. Кравчук, Л. В. Тарасович, С. О. Лавриненко та ін. Житомир: Поліський національний університет, 2024. 384 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/16478/1/Management_2024_384.pdf

5. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 258 с. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/46199/1/MenedjmentPD_B5_1.11.22.pdf

6. Менеджмент у питаннях та відповідях: навчальний посібник / А. А. Вдовічен, О. Г. Вдовічена, В. А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2023. 320 с. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/men_put_vid_2023.pdf

7. Хілуха О. А., Косінський П. М. Управління персоналом: підручник. Луцьк: Луцький НТУ, 2023. 296 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2024-02/Управління_персоналом_підручник_Луцьк_2023.pdf

Додаткова література:

8. Дяків О. П., Коцур А. С., Островерхов В. М. та ін. Менеджмент персоналу: навчально-методичний посібник / за заг. ред. М. М. Шкільняка. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 280 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48102/1/Посібник_2022_MP-33.pdf

9. Стамат В. М., Полторак А. С. Основи менеджменту: конспект лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2022. 162 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11576/1/stamat-osn-menedzhment-lekc-2022.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 21

10. Базіняк І. І., Дутчак О. І., Качмар О. В., Федорак В. В. Основи менеджменту: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: ПНУ імені Василя Стефаника, 2022. 38 с. URL: [https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/22255/1/Навчально методичний посібник Основи менеджменту-2022.pdf](https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/22255/1/Навчально_методичний_посібник_Основи_менеджменту-2022.pdf)

11. Kireitseva H.V., Khomenko S.V., Palii O.V., Kravchuk-Obodzinska T.V., Suprunova I.V. Monitoring of greenhouse gas emissions at mining and processing plants in Ukraine under European integration conditions. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Екологія». 2025. Вип. 33. С. 121-136. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4259-2025-33-09>

12. Кірейцева Г., Виговська О., Хоменко С. Інтегрована модель залучення зелених інвестицій для декарбонізації залізорудної промисловості України. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування». 2025. Вип. 2 (8). С. 10–19. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2025-2.02>

13. Іськов С. С., Давидова І. В., Кірейцева Г. В., Коробійчук В. В., Шевчук П. Ю. Особливості здійснення аналізу поточних цін на матеріальні ресурси замовником будівництва під час складання проєктно-кошторисної документації в Україні. Технічна інженерія. 2025. Вип. 2(96). С. 205–212. [https://doi.org/10.26642/ten-2025-2\(96\)-205-212](https://doi.org/10.26642/ten-2025-2(96)-205-212).

14. Замула і.В., Кірейцева Г.В., Хоменко С.В., Устименко В.І. Оцінка ефективності міжнародної співпраці України у сфері екологічного менеджменту та аудиту: критичний аналіз підходів. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування», 2024. Вип. 2. С. 49-56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2024-2.06>

15. Zamula I.V., Shavurska O.V., Kireitseva H.V. Sustainable Development of Ukraine as an Innovative Approach to Its Post-War Recovery. Science and Innovation, 2024, 20(3), p. 3-16. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine20.03.003> (SCOPUS)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/184.00.1/Б- ОК32-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/ 22

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховної ради України (<http://rada.gov.ua/>);
2. Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України (<http://smida.gov.ua/>);
3. ТОВ «Метінвест холдинг" (<http://www.metinvestholding.com/ua>);
4. ТОВ «ДТЕК» (<http://www.dtek.com/uk/home>).
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://me.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
9. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>